

Càndostpa

*** ANY QUINT NÚM 218 ***

SEMANARI POPULAR

*** INCA, 21 DE DESEMBRE DE 1912 ***

EL CAMBI

Se deya ahir com la joventut de la Escola Normal era selecta y representativa dins la joventut intel·lectual francesa; com s'hi tancaven les més belles esperances de la nació, en l'ordre de la cultura; com, a cada moment donat, l'esperit d'aquella podia avenir imatge del que a l'endemà dominaria la ciutat y el mon...—Ara, vetaquí la situació de aquesta joventut normaliana respecte el catolicisme: en 1885 se declaraven catòlics únicament cinc d'entre cent estudiants; en 1911 s'han declarat catòlics els quatre quints dels alumnes de la Escola.—Catòlics? Quina manera de catòlics?—La estadística de que pren aquestes donades precisa: Catòlics militants, membres gairebé tots ells de la velina Conferència de Sant Vicens de Paul.

Vetaquí alguna cosa d'important. Entre 1885 y 1911, quin canvi! Què ha passat en l'entramit per la França? Han passat l'«Affaire» y la Separació. La primera, sotregant els adormits; la segona provocant en molts cors y en moltes intel·ligències la caiguda de Damasch. Aquesta influència de la Separació, principalment, ha estat ràpida y enorme. El Glosador la ha vist ab els seus ulls, l'ha palpat, diria, en les seves mans, tant alguns de sos efectes (concorrença als temples, edicions y publicacions, etc.) erenplàstichs... Ningú ha pogut dir, ningú podrà jamay dir, la quantitat d'ànimes guanyades per Roma ab un sol geste, aquell decisiu en que's rebutjaven les «associacions culturals». El rebutg era tràgic; representava l'abandó, sense esperança, de tots els bens representava la ruïna... La major part dels prelats francesos, aconsellaven una oportunitat acceptació, més o menys disfressada. Pius X romangué inflexible. Y fou aleshores, en el mon religiós de la França, com un tro de -em-

pestat. Les ressonàncies d'aquest tro encar rodan subterraniament per les conciències...

Pero, sia quina hagi estat la força dramàtica y la trascendència d'aquests aconteixements, un canvi com el que senyalam en la orientació íntima de tota una joventut no pot haverse determinat en virtut d'aconteixements sols. Segurament que'ls cors han intervingut, y ses rahons, que segons Pascal, la Rahó no coneix; pero també les intel·ligències y ses rahons, que la rahó coneix y mesura. No oblidem el medi en que s'ha situat la nostra observació. No oblidem que's tracta de normalians. No oblidem que aquests homes tenen precisament per funció l'estudi y la recerca científichs, y no de la ciència aplicada com els politècnichs, no la docil històrica, la simple erudició, com els cartistes, sinó d'aquella part de la ciència ahont té més camp y gosadía lo racional, d'aquella part ahont justament se veia abans major risc per lo religiós,—de la Filosofia en fi, de la Física y Geologia y Biología. Aquests homes, per altra part, han estat preparats llargament per una educació laica. Han llegit Voltaire desde la escola (un Voltaire expurgat d'indecència, pero no d'irreverència), han llegit Renan desde'l liceu; han après a venerar en ells dues de les encarnacions més altes del geni nacional. Han estudiat la «Crítica de la Rahó pura» y l'«Origen de les espècies» y tenen presents ses adquisicions, y, segons el·les, treballen. Y no s'han privat la lectura de cap llibre y no s'han privat l'exercici de cap crítica. Tenen present en cada materia científica, els darrers resultats. Saben de les «Annahmen» de Meinong, saben de la Relativitat de Minchkowski, saben dels tropismes de Loeh y de les mutacions brusques de Huch de Vries; y investiguen en les cambres de meditació, en les biblioteques, en els museus, en els observatoris y coleccions, en els laboratoris, en els hospitals, en les esta-

cions zoològiques y fisiològiques y de biologia marina pera portar els Annahmen y la Relativitat y els tropismes y les mutacions brusques encara més lluny y pera fabricar cristals flúids y pera transmutar els metalls, com els alquimistes un jorn, y pera crear de lo inorgànic el plasme de la vida, com uns taumatúrgs...—Tot això, empero, no solament no ha bastat a apartar del catolicisme,—del catolicisme militant—als quatre quints d'ells més evidentment ha portat al catolicisme una part d'aquests quatre quints que no hi eren...—Tornem a demanarnos: ¿què ha passat? Y afegeim ara, concretant la pregunta: ¿Què ha passat, no ja en l'ordre històrich dels aconteixements, sino en l'ordre purament intel·lectual, en l'ordre de la rahó, en l'ordre de les idees?

Ha passat simplement això: que l'idealisme ha renascut. Ha passat que justament, en virtut de la rahó y de la ciència,—en virtut de les «Annahmen», en virtut del principi de Relativitat, en virtut dels Tropismes, en virtut de les mutacions brusques,—en virtut dels cristalls flúids, y de la radiactivitat y de la plasmogènesis—el 1911 ha pogut dir al 1885, ab una paraula shakespeareana:

«*Hi ha més coses en el cel y en la terra, de les que coneue la Filosofia.*

Xenius.

De «La Veu de Catalunya».

NADAL

Som al punt de mi ja nit
va nevant seguit, seguit;
Beth'ém somia:
veu la escala de Jacob
per ont baxen altre cop
llums y harmonies.

Entelant les vives llums,
místichi núvol de perfums
d'encens y miria,
s'estanega pels grallons,
com s'escampa pels turrons
la boira humida.

Quant l'escala ha encalfat,
ab quieta majestat,
legions divines
hi devallen tan suauament,
com del cel, hont s'ha anat fent,
la neu rellisca.

Los espurnejants capells,
les d'encesos colors bel's;
vestes polides;
les delmàtiques d'or si;
los cinyells de carmesí;
sarrells que brillen;
les estoles d'or y argent;
ales blanques removent
ses plomes fines...
maravella de colors
semeja un fay de flors y olors,
que al món s'estimba.

Lo corteig angelical
ja s'atura en lo portal
d'una establia;
si hi fan march los querubins,
van omplintla's serafins,
de melodies.

Tot brandant llurs encensers,
los arcàngels son primers
prop de Maria;
quant han vist a son Fillei
dins sa falda arraulidet,
als àngels diuen:

—De llevant fins a ponent
espargiu en un moment
salms d'alegria;
ha nascut lo Fill de Déu,
y als pastors vol apropi seu,
volau! que vinguen!—

Refrech d'ales s'ha sentit,
y un chor d'àngels tot seguit
pren embranzida;
—Gloria en l'altura!—cantant
ja son lluny; ja's pert son can;

ja no s'oviren....

Pastorets y majorals,
per aquells nevats barals,
contents fan via.
Com Jesus té lo que vol,
se n'entorna'l bell estol
y al cel s'enfila.

Si la escala's va fonent
la nevada s'ha anat fent
atapahida;
y es que dels divins vergers
ha caygut dels amatlers
la flor puríssima.

Joseph Mas.

NOUS TRIOMFS D'EN TORRENDELL A PARIS

Ab suma satisfacció mos enteram del èxit
alcansat dins la capital de France pel nostre
païsà y amic el Sr. Torrendell, en los «Con-
cert Rouge» dia 11 del corrent.

Y per tractar-se d'un fill d'Inca que lluny
de la seva patria va lluitant briosaient fins a

obtenir cada dia nous llovers en la seva ca-
rrera artística, amb molt de gust copiam de
la «Ultima Hora» la crítica que del mencio-
nat concert fa l'important periodich parisién
«Comœdia» del dia 13 del corrent mes. Així
no se mos podrà dir ecegerats no fent més
que reproduir impressions externes, y esqui-
vant tota opinió personal sobre el concert;
sols fent constar de nostra part—y no heu
voleu deixar passar per alt perquè es un de-
tail molt notable—que en miix de la selectí-
sima concurrencia que aplaudi freneticament
l'èxit del concertista s'hi trobaven D. Er-
nest Luque fill del actual ministre de Guerra y
un alt diplomàtic de l'Embaixada espanyola
dins France, els quals entusiasmadissims li
oferten el seu incondicional apoyó, lo que
 prova que el Sr. Torrendell no té més que
dexarse sentir per conquistar admiradors.

Vat-aquí lo que tradueix el confrara palunesà:
«El Concert Rouge de ayer noche fué ver-
daderamente interesante. En él se ejecutó una
sonata de un joven compositor de gran talen-
to, M. Torrendell, quien lo ejecutó al piano
con el concurso de M. Chouquet, notable
violoncelista de los «Concerts Colonne».

Esta obra, de un estilo moderno, está llena
de reales bellezas. Los asistentes al concierto
que eran numerosísimos, han manifestado por
medio de sus entusiastas aplausos y las repe-
tidas llamadas, cuanto les gustó esta música
á la vez grave y melodiosa.

Después de la sonata se ejecutó con or-
questa, otras dos páginas musicales del mis-
mo autor, las cuales prueban la variedad de
su talento. *Decepción* de una inspiración pro-
funda y melancólica y un *Menuet* lleno de
gracia y de armonía.»

Vertaderament no es pot dir més en favor
del concertista, si se té en conte l'impor-
tancia del periodich «Comœdia» per quant es,
com axí mos consta, de les primeres autorida-
des musicals de París, y aden és tenguient en
conte també lo molt que la gran prensa pari-
sién escatima els elogis als artistes extran-
gers.

Mes no es estrany tal èxit; donchs tal
el prometía l'assombrosa carrera musical
del Sr. Torrendell. ¡Quina labor tan fecunda
y exorbitant la seva en un espai tan breu! No
seré jo qui la descrigue tota. Ne tendriem per
estona. Ja se cuidará ja, l'Historia amb lo seu
veredicto imparcial de ferli la critica que me-
reix. Pero si diré de pas—perquè n'hi ha
molts qu'heu ignorat o heu volen ignorar—
qu'el Sr. Torrendell en els trenta anys en
qu' es troba, conta ja en més de vint com-
posicions seves inèdites, entre les cuales hei
figura un «Proludium et Fuga», op 20, obra
portentosa qu'ha merescut qu'el célebre
Tournemire hage dit d'ella qu'està a l'altura
de les Fuges dels més grans clàssics; y entre
quines composicions s'hi troben també tres
poemes que per la seva extensió son verda-
res òperes. Sols diré també qu'el Sr. To-
rrendell té acadèmicament cursats, ademés
de l'Harmonia, Contraquint y Fuga els demés
rams del camp musical: Instrumentació, Sona-
ta y Canon; y perquè no se me tildi de parti-
dar sols diré també que derrerament el Sr.
Torrendell ha merescut per sos mèrits formar

part de la importantísima Societat d'Autors
establerta a París, y dins la qual sols hi en-
tren aquells autors que presentin editades
dotze composicions seves y que sufresquen
un riguros examen públic, y qu'el Sr. To-
rrendell no tengué més que presentar les se-
ves perqne li obrissen les portes, quedant
lliurat de l'examen.

Abans d'acabar aqueixa ressenya y ja que
s'ha presentat ocasió, no porem menos avuy
d'aixecar la nostra modesta veu moltes ve-
gades retanguda, contra eixa especi d'apatja
—precis es confessarho—que la nostra ciutat
ha demostrada envers del Sr. Torrendell. Y
consti que ab això no tenim intenció de diri-
girmos a persona ni entitat determinada.

Hora es de que els qu'es tenen per intel·lectuals
conegeuen la personalitat del Sr. Torrendell
y que la nostra ciutat tan solicita sempre pel
seu progrés industrial y comercial, se persua-
desca qu'el verdader progrés d'una ciutat no
consisteix solament en lo pur materialisme,
sino que sempre l'intellectualisme amb art y
l'objectivisme amb ciencia, el devien haver
de completar y dignificar; y si no, aqueixa
ciutat no farà més que demostrar la seva in-
diferència a devant les obres maravelloses y
riques ab sentiments estètics, y la seva so-
licitud massa potent per lo que contribueix a
sa seua significació material, a voltes ridicula-
si s'altre no l'acompanya.

Tenen la paraula, idó, nostres dignes So-
cietats recreatives, perquè aprofitant l'ocasió
prop-vinent que se presenta, organisin una sé-
rie de concerts en que el Sr. Torrendell pugue
deixar sentir a n-els seus paisans la magestral
execució que poseeix y les produccions mu-
sicals filles del seu ingenio, y així ademés de
fomentar una obra de cultura local, premiarán
de part de nostra societat intel·lectual la
labor titànica d'un fill d'Inca que encara que
lluny d'ella, s'ha cuidat prou be d'enaltirla
anib la mundial fama del seu nom; perquè es
molt llegitim que d'els triomfs d'un fill s'en-
fassi solidari també la mare.

Des de eixes columnes feim arribar la nos-
tra mes cordial felicitació al Sr. Torrendell,
que amb les seus lluites ha conseguit remun-
tar son vol fins a les mes escumbrades re-
gions del art divi.

J. A.

Inca 20-12-12

HISTORIA DEL REY EN JAUME CONQUERIDOR DE MALLORCA

Ab el fi de popularizar l'història de la con-
quista de Mallorca, nostre estimat colabo-
rador D. Bartomeu Ferrà, benemerit y catòlic
apologista de les coses arqueològiques, tradi-
cionals de l'Illa, ha fet editar a nostra Impren-
ta un opuscule, en fol menor, contenguent la
vida del Rey En Jaume en romans y codola-
des populars mallorquines, trasladant en vers
les notícies que mos donen les cròniques d'En
Muntaner, En Marsili, En Desclot y del me-
tex Rey en Jaume.

Darrera du una partida de notes importants
que ilustren la glossada y fan més acabada la
descripció.

En primera plana té una preciosa estampa d'un projecte de Menhir qu'ell ha trassat, per aixecar en honor del Conqueridor de Mallorca quina ressenya fa'l metex Ferrà en l'article que copiàm a continuació:

PROJECTE DE MENHIR

Suposant que els ciutadans de Palma tinguessin intenció de solemnizar la festa de la conquesta de la Ciutat, alsant un monument significatiu y digne de la bona memòria que conservam del Rey En Jaume d'Aragó; y tinguent en compte que al seu Municipi li mancassen diners pera subvenir a ses obres ineludibles d'interés material y urgentíssim; estudiarem aquest monument sencil y econòmic ab el qual, mentres arribi l'hora de poder realitzar el desitj de alsarlo suntuosament, (qual correspon a la glòria d'aquell gran Conquistador) se perllongaria la satisfacció de tant vergonyós deute.

Lo regular era que s'hi hagués pensat abans de tirar abaix l'antiga porta, per le qual tradicionalment se creu que en passà l'hòst creuada; pero, desaperescuda aquella, creim que el siti mes aproposit seria el cap alt del carrer del Oms centrat ab el de Snt. Miquel, y així se podria veure bé desde tots dos ab tota sa longitud.

Com a sus-cinta memòria, sols direm: que, sobre una plataforma circular de tres o quatre pams d'altura y dos y mitx o tres metres de diàmetre s'alsaria el pedestal de pedra viva picada ab martell de puntes; y sobre ella quatre bigues de ferro fent el xaflans de l'obelisc quadrangular, d'argamassa de pedra viva esquerdada y ciment hidràulic; de modo que ab les vergues horizontals travesseres, en diagonal, vengués a obtenir-se un bloc monolític, que se coronaria ab una creu creuada de ferro forjat. Per tota decoració, que seria de ferro fus, mostraria en ses fatxades sobre espases creudes, puntes per amunt (simbol de batalla guanyada) els escuts corresponents al Rey En Jaume d'Aragó Redentorista Mercedari; el de Mallorca; el d'Espanya y el de la nostra Capital, sobre els trofeus de grillons y cadenes dels qui foren alliberats de captiveri. (Així se veuen en l'àbside de *San Juan de los Reyes* a Toledo, recordant la victòria dels cristians de *Las Navas de Tolosa*).

Més, abaix serviria de suport al monograma de *Cristo*, la mitja lluna en

cuart minvant, que, a modo de medalló, mostra en relleu un cap de moro. De manera que digués als espectadors com el cristianisme s'imposà al fanatisme musulmà.

Per tota inscripció sols hi gravaríem. *A la memòria del Conqueridor de Mallorca.*

Una sencillissima barreta de ferro guardaria que eis atlots s'hi arrembassin y podría tancar les plantes ab que s'adornaria durant l'aniversari de la Conquesta.

S'altura, bisse inclusive, podria ser de dotze á fretse metres. Y son cost (gasto d'inauguració inclos) no hauria de passar de cinc mil duros, ab un any de feyne, tot lo més.

No'm fas ilusions: la cosa es verde; pero jo creg haver cumplit la paraula que vaig dar á mos companys de la eclipsada Comissió provincial de monuments de les Balears.

Palma 20 Decembre 1912.

**

A NOSTROS SUSCRIPTORS

Degut a la amabilitat y lo molt que estimava *Ca-Nostra* l'amic D. Bartomeu Ferrà, per aquestes festes de Nadal, regalarem a nostros suscriptors un exemplar de l'*Historia del Rey En Jaume*, esperant que serà un obsequi que nostros amics apreciarán y llegiran en gust.

Salut; y que les festes de Nadal sien alegres y plenas de pau y germanor, com dessitja la Redacció de *Ca-Nostra* per tots sos amics y abonats.

Cronicó d'Inca

Desembre de 1912.

Dia 15—Se fa, a la Parroquia, festa solemne que tots els anys dedica la distingida Família Verd (Can Ripoll) a la Immaculada Concepció. Ocupa la trona sagrada el M. I. Mossèn Nàdal Girau, Canonge de la Seu Mallorquina.

—La Congregació Mariana celebra una vellada literaria, musical, a n-el Circol d'Obres Catòlies.

Ocupa la presidència, el Director Mossen Miquel Llinás acompañat de D. Marián Morell, el Sr. President de la Societat, el P. Cerdá Superior de Franciscans, Mossen Francesc Sitjar, D. Joseph Font, Abvocat, En Miquel Pujades y En Bartomeu Bestart.

Ab la eloquència que li es habitual dirigex la paraula al públic D. Joseph Font, Regidor del Ajuntament de Palma.

En la primera part va demostrar que la característica de nostre sige en no tenir caràcter. Que se cerca el nom, l'amistat, la política y fins la religió per satisfer convenien-

cies particulars.

Reprovà aquells que no fan res, dient que'n no té compostura, esperant de la revolució, que s'entrega, la reforma del actual estat de coses.

Després reanimà l'auditori fent veure l'hermosa florida de les congregacions marianes que se nota per tot arreu, que son l'arca salvadora de la joventut, perque en ella se forma el caràcter, s'educa el cor, y se desperten ideals y sentiments del esperit. Diu que per voler treure la cara per Cristo ab valentia no pocs congregants han estat víctimes de les bales radicals en processons y mitins; y deixa per recort la medalla de la Puríssima.

Va esser un discurs de tons piedosos que va esser aplaudit.

Mossen Francesc Sitjar. El seu discurs sobre la bandera va esser concís y entusiasta y, sens pretenirlo, arrencà molts d'aplaudiments del públic que estava conmogut per la seua paraula de foc.

Digué que estimassen molt la bandera de la Congregació no per sa riquesa artística, si no pel seu simbolisme y significació.

Llegiren composicions en castellà els congregants Juan Coll, Gabriel Fuster, Antoni Socies, Joseph Oliver, Bartomeu Bestart, Francesc Brunet y en Jaume Estrany: aquest darrer té'l mèrit que la composició que llegí *Maternidad Divina* es obra seu.

El Sr. Aguiló llegí *En Tomeu de ses Mo-nes d'En Penya*.

En Francesc Brunet y En Miquel Figuerola declamaren un dialeç original alussiu a la Congregació d'Inca, que agradà moltíssim. Es obra de Mossen Miquel Llinás.

Per un chor de congregants se cantà *Esperansa d'En Rossini* y *Arre moreu* y D. Josep Aguiló Acòlit, y En Josep Vicens tocaron una pessa de piano a 4 mans en molta netedat y ajustesa.

Finalment, dirigí la paraula, tot emocionat, el Director, Mossen Miquel Llinás. Entre altres coses, digué que sa principal ocupació de sa vida era la Congregació y que tenia una gran satisfacció per aquell acte de vitalitat que's congregants havien realitzat; y que estava animat a treballar ferm a la vinya de la joventut d'Inca en vista que la necessitat de nostre temps s'imposava.

Tothom sortí ben content de la primera vellada dels congregants y en dessitjos que se respectesquin sovint.

—A la Casa Consistorial s'encanten els arbitris de la Ciutat que han donat el següent resultat:

Carros, carruatges y	any 1912	any 1913	Diferència
Mossens.	2512	3201	689
Plassa de bestià.	1650	1505	145
« aviràni.	620	509	111
Certera de llegums	400	592	192
« de grans	1900	2000	100
Corral públic	33	45	12
Pescateria	550	1021	471
Carniceria	905	900	5
Plassa de verdures	6000	6122	122
Famer públic	41275	300	11275

Dia 16—A cosa de les 10 passa per Inca un tren especial que du gent grossa ferm que

va a Pollensa ab motiu de beneir y posar la primera pedra del Ferro-carril del Nort de Mallorca. Hi va el Sr. Bisbe, el Capità General, el Governador Civil y altres importants personatges.

A l'estació hi havia comparaguada molta gent. A s'arribada la bandera municipal tocà la marxa real mentres se canviaren saludos y s'unien a l'espedició les personnes següents que havien estat convidades.

El Batle D. Antoni Ramis, el Coronell d'infanteria D. Waldo Calero, acompanyat del seu ajudant D. Juan Florit, el Jutge municipal D. Francesc Castanyer, el metge D. Francesc Llabrés, els regidors D. Josep Pujol y D. Juan Noguera, el primer oficial del Registre de la propiedad D. Pere Josep Coll, el secretari del Jutjat Municipal, D. Juan Colí, D. Jaume Armengol, D. Gregori Balaguer, el administrador de Correus D. Andreu Martí, el propietari D. Antoni Solivellas, D. Gabriel Guasp, el metge D. Rogelio Figueiras, el secretari del Ajuntament D. Josep Siquier, el senyor capitá de la guardia civil y el tinent de dit cos senyor Garcia, D. Jaume Vidal, D. Lloatxim Gelabert, D. Antoni Amer, D. Miquel Sampol, D. Pere Josep Serra.

Els periódics han fetes llargues ressenyes de la festa que pareix que tot va dir bé.

—Enguany pareix que s'han sembrats molts d'ametlers a n-els camps de Mallorca. A n-els planters del terme d'Inca no ha quedat cap ametller de gruix que no haja estat venut y trasplantat, calculantse que s'en han venut de 25 a 30 mil, axò sense constar els que s'han venuts a nostra plassa de fora vila y els que han dut de fora Mallorca.

Dia 17—D. Josep Llambies, Notari que fins ara havia exercit la seua carrera a n-aquesta ciutat acaba de mudarse a la Ciutat de Palma per ocupar una important notaria.

Al despedir-se de noltros el Sr. Llambies mos encarrega que manifestem a sos amics y clients, per medi de *Ca-Nosta*, que se despedex de tots y los oferex sa casa y son despaix a n-el carré del Sindicat n.º 136 Palma de Mallorca.—El Cronista.

BOLLETÍ COMERCIAL

Preus que retgirem a nostre mercat.		
Bessó	a 105'00	el quintá
Blat	a 18'00	la cortera
Xexa	a 18'50	id.
Sivada	a 10'00	id.
Ordi	a 12'00	id.
Faves	a 19'50	id.
Monjetes de confit	a 32'00	id.
Siurons	a 22'00	id.
Guixes	a 00'00	id.
Patatas	a 5'00	es quintá
Moniacos	a 3'00	id.
Garroves	a 5'00	id.
Gallines	a 0'90	sa tersa
Ous	a 1'50	sa dotzena

Aquest setmanari se publica ab censura eclesiástica.

AJUNTAMENT

Sessió del 20 de Decembre

Baix la presidència del Sr. Ramis se celebra sessió ab assistència dels Srs. Mateu Aguiló, Truyol, Gelabert, Amer, Amengual y Noguera.

S'aprova l'acte de la sessió anterior.

El Sr. Batle dona conta que'ls amos dels fornells han comprat saim a Sóller pel seu consum y que haventse queixat els carnisseros perque aquests tals no havien pagat l'arbitri de 10 céntims que pesa davant el porc, considerava també los tocava pagar el metex impost.

El Sr. Gelabert troba qu'es injust que'ls fornells hajen de pagar arbitris pel saim del seu consum tota vegada qu'es el venador y no'l comprador que paga l'arbitri.

D. Pere Batle fa observar que'l saim comprat es materia elaborada y que'l tribut se paga a n-el pes, quant se fa la matança.

Com el Sr. Batle diu que'ls fornells venen saim, tots els regidors estan conformes en la proposició del Sr. Amengual, de que paguin p'el saim que venguin, acordantse que'l Batle s'entengui en sos fornells, fent un tantetx de la cosa.

Se mou una llarga discussió sobre la subasta del matadero públic.

Els liberals sostenen que la subasta deu esser en plec tancat y els conservadors en subasta pública.

El Sr. Gelabert creu qu'en treurán més capital si la subasta es pública per allò que hi ha l'estímul de diri més per tenir la plassa. Diu que se fan comentaris per defora, si l'Ajuntament vol fer combinacions en la subasta tancada, y que no bastava esser bons qu'era precis també peraxarlo y que votaria contra tal determinació.

El Sr. Batle manifesta que no fa cas dels comentaris ab tal tenga la conciencia tranquila.

El Sr. Amengual suplica a la Presidència que suposat se fan comentaris que cedesca y que se fassi la subasta pública, y axi s'acorda.

Se dona conta d'una comunicació de D. Antoni Ferrer Mestre Nacional queixantse que la casa que ocupa es insuficient per atendre a la matrícula d'alumnes. Se diu que dita comunicació està ben escrita y que no se llegex per la seua llargària.

¡Que poca importància se dona a tot lo que se referex a l'ensenyança!

El Sr. Batle queda encarregat d'entendre's ab el Sr. Ferrer.

S'acorda pagar una dida a una família pobre.

S'axeca la sessió.

AVIS IMPORTANT

El Consistori municipal té acordat que la setmana entrant nostre mercat tengui lloc el dissapte de Nadal, dia 24, ab motiu que dijous es la mitjana festa, dia molt respectat a la pagesia.

Registre Civil

Segona quinzena de Novembre

NAXAMENTS

Dia 17—Bárbara Jaume Llopart, fiya de Pere Juan y María.

Dia 18—Magdalena Estrany Camallop, fiya de Bartomeu y Juan'Ayna.

—Pere Gregori Ferrer Madariaga, fiy de Pere y Severa.

Dia 20—Gabriel Socias Dután, fiy de Gabriel y Juan'Ayna.

Dia 22—Guillerm Perelló Seguí, fiy de Jaume y Antonia.

—Catalina Coll Munar, fiya de Bartomeu y Ayna Maria.

Dia 23—Bartomeu Estrany Llabrés, fiy de Bartomeu y Simona.

Dia 26—Margalida Nicolau Oliver fiya de Rafael y Maria.

—Bartomeu Ramis Beltrán, fiy de Antonia y Coloma.

Dia 27—Aufrasi María Alomar Florit fiya de Guillerm y Francina.

MATRIMONIS

Dia 16—Bernat Munar Bissellach, fadri, de 25 anys, ab Maria Remon Pons, fadrina.

Dia 18—Llorens Coll Alomar, fadri, de 41 any, ab Ayna Salas Rubert, fadrina, de 32 anys.

Dia 23—Juan Nicolau Ramis, fadri, 26 anys, ab Catalina Mateu Estrany, fadrina, de 20 anys.

Dia 30—Jaume Amer Amengual Ferrer, fadri, de 26 anys ab Francisca Ramis Garriga, fadrina, 19 anys.

—Cristofol Melis Salas, fadri, de 29 anys, ab Juan'Ayna Maura fadrina, de 30 anys.

DEFUNCIONS

Dia 19—Pere M. Seguí Beltran, casat, de 38 anys.

Dia 21—Rosa Alordra Palou, casada, de 58 anys.

Dia 27—Maria Rosa Barceló, Galmés, Viuda, 84 anys.

Dia 29—Antoni Benito Zanoguera, casat, 24 anys.

FESTA DE Nta. Sra. DE L'ESPERANSA

A la iglesia de Sant Francesc, demà dia 22, se farà la festa de la Mare de Déu de l'Esperanza que costea tots els anys el fabricant de texits D. Vicens Ensenyat.

Censistirà en Completes l'anit abans y tercia cantada y Ofici major, en quin ofertori predicarà Mossen Vicens Frau, catedràtic del Seminari.